

YENİ MERSİN

GÜNDELİK SİYASİ HABER FİKİR GAZETESİ

Tokyo, 14 (a.a.)— Salamon adalarındaki harpte 13 İngiliz ve Amerikan krovazörü, 10 Nakliye gemisi 1 zırhlı krovazör batırılmıştır. Japon kaybı azdır.

Sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü
FUAD AKBAŞ
İdare Yeri
Yeni Mersin Bahçesi - Mersin
Sayısı 5 kuruş
Telefon No. 82

Cumartesi
15
Ağustos
1942
Yılı 15
Sayı 4282

Dördüncü dil kurultayı dün çalışmalarını bitirdi

Yeni Kurul azaları seçildi. Maarif Vekili bir nutuk söyledi

Ankara 14 (Hususi muhabirimizden) — Dördüncü Dil Kurultayı bugün öğleden evvel saat onda umumî toplantısını yapmıştır. Bu toplantıda Türkiye'nin dört bir tarafından gelen delegeler Halkevi mümessilleri, Üniversite profesörleri hazır bulunmuştur.

Komisyondan raporları okunarak kabul edildikten sonra yeni kurul azaları seçilmiştir.

Kurul azalarına muvaffakiyet temenni edildikten sonra Maarif Vekili bir nutuk söyleyerek üyelere tebriklerini bildirmiş ve çalışmalarından dolayı elde edilen kazançları anlatmış ve Türk yazarlarının dil davasındaki ödevlerini bildirerek tanınmış muharrirleri saygı ile selamlamış ve büyük Milli Şefin her Türk aydın

en büyük vazifesinin yazılmasında ve sözlerinde bir kelime daha eksik yabancı kelime kullanmak hususundaki irşadlarını tekrar etmiş ve alkışlarla sözlerine nihayet vermiştir. Kurultay çalışmalarını bu suretle bitirmiştir.

Yeni kurul azaları

Genel sekreter İbrahim Necmi, üyeler: Besim Atalay, Doktor Mehmet Ali, Ömer Asım, Ahmed Cevat, Kudsi, Fuad Köse Raif, Kemaleddin Kâmi, Naim Hazım, İsmail Hakkı Baltacıoğlu.

Mersin limanı

B. M. Meclisinde kabul edilen kanunla

Devlet demiryollarına devredildi

Ankara, 14 (R.G.)— Büyük Millet Meclisi bugün toplanarak bazı kanun lâyhalarını kabul etmiştir. Bunlar arasında İskenderun liman idaresinin işletmesi de vardır.

Bugün kabul edilen bu kanunla İskenderun limanı Devlet Demiryol ve limanları umum müdürlüğüne devredilmiştir. Bundan sonra Mersin liman hizmetlerini yapan Mersin Liman şirketi de satın alınmıştır.

Harp durumu dolayısıyla birçok nakliyatın İskenderun ve Mersinden yapılması gereken gelişme işlerinin sür-

ratle yapılması, Yükleme ve boşaltma işlerinin kuvvetlenmesi maksadile devlet eline geçmesi isteniyordu.

10 Mart 942 vaziyeti ile hükümetce satın alınan ve mukavele yapılan şirketin satın alınması Büyük Millet meclisinde kabul edilmiş ve işletilmesi de Devlet Demiryolları ve limanları umum müdürlüğüne devri de kabul edilmiştir. Bundan sonra da memleketimizin teknik ve iktisadî hayatında mühim rol oynayacak olan Teknik okulları için Maarif Vekâletine 81 milyon lira verilmesi kabul edilmiştir.

Salamon adalarında harp

Vaşington, 14 (a.a.)— Bahriye Nazırlığı teblig etmiştir: Salamon adaları harbi devam ediyor. Diğer kesimlerde birşey yoktur.

Vaşington, 14 (a.a.)— Bahriye Nazırı Knoks dün Mister Ruzvelt ile görüşmüştür.

Salamon adalarında cereyan eden harpler hakkında mumaileyh (çok iyi) cevabını vermiştir.

Knoks, Ruzvelt ile temasın mutad ziyaretlerden olduğunu söylemiştir.

Bir Alman korsan gemisi batırıldı

Vaşington, 14 (a.a.)— Bahriye Nazırlığı sözcüsü Cennabi Atlantikte bir Alman korsan gemisinin Amerikan denizaltıları tarafından batırıldığı hakkındaki sayıya şu sözlerle iktifa etmiştir: —Bahriye Nazırlığı bu haberi ne yrlanlar ne de doğrular. Almanlara Denizaltılarımızın yerini bildirmek istemiyoruz.

İngiliz uçaklarının

Meins üzerine akını

Londra, 14 (a.a.)— Meins üzerine taarruzda bulunan hava kuvvetlerimiz bir gece evvelki yangının hâlâ devam ettiğini görmüşlerdir.

İngiliz tayyareleri duman tabakaları altına girerek bir saat içinde vazifelerini yapmışlar ve bombalarını hedeflerine isabet ettirmişlerdir.

Yere inen tayyare

Lizbon, 14 (a.a.)— D.N.B. Çarşamba günü saat 22 de bir askeri tayyare Laosda yere inmiştir. 4 kişi kurtalmıştır. Tayyareyi yakmak istemişlerse de polis müdahalesi üzerine bu hareketlerini yapmamışlardır.

40 yaşına kadar Hollanda kadınları asker

Londra, 14 (a.a.)— Hollanda dâhiler gazetesi 18 ile 40 yaş arasındaki Hollanda kadınlarının Alman kadınları gibi işçi taburlarına kaydolmaya davet edildiklerini yazmaktadır.

Doğuda

Ruslar Almanları püskürttü

Moskova, 14 (a.a.) — 13 Ağustosta Klepskaya, Maykop ve Çerkez mıntıklarında düşman ile çarpışık. Diğer kesimlerde ehemmiyetli birşey olmamıştır.

Moskova, 14 (a.a.)— Gece yarısı Klepskayada sayıca üstün Alman askerlerle şiddetli muharebe yaptık. Bir Alman taburu imha edilmiştir. Krasnadorda şiddetli taarruzlarımızla Almanlar püskürtülmüştür. 1200 Alman öldürüldük.

Kotal Nikovda karşılıklı hücumlarda Almanlar tarfedilmiştir. Çerkez muntakasında şiddetli müdafaa ediyoruz. Voronejde meskûn bir yer işgal ettik. Bir Alman alayı bozulmuştur.

Bir Bolşevik çetesi imha edildi

Berlin, 14 (a.a.)— D.N.B. Polis ve himaye kitaları merkez kesiminde Bolşeviklerden olup gizlenen ve aylardanberi bu sahada hareketlerde bulunan bir müfrezeyi yok etmiştir. 1400 kişi öldürülmüş 26 top ve 12 bomba, birçok otomatik silâh ele geçirilmiştir.

Almanlar Akdenizde 21 İngiliz gemisi batırdılar

Berlin, 14 (a.a.)— Alman hususi teblig: İngilizlerden Mısırda zorluklar içinde bulunan kitalara kuvvet ve takviye getiren 21 Ticaret gemisi malmaz ve petrol gemileri de dahil 3 zırhlı, 4 uçak gemisi, 1 krovazörden mürekkep bir kafilaye karşı gelen Alman ve İtalyan deniz ve hava kuvvetleri 11 Ağustosta karşılaşmıştır. Devamlı hücumlardan sonra aynı günde İgel tayyare gemisi ile topyekûn 90 bin tonlâto tutan gemi batırılmıştır.

Ferzoz uçak gemisi hasara uğramış yana fazla yatarak Tarık bogazına çekilmiştir.

Vaspi uçak gemisine de altı tam isabet olmuştur. Diğer gemilerde de yangınlar çıkmıştır. Bu gemilerden bir kısmı Maltaya iltica etmiştir. 3 krovazörle 51 bin ton hacminde 6 şilep ve petrol gemisi de bilâhare hasara uğramıştır.

Çardak vapuruna dün merasimle sancak çekildi

Limanımızda bulunan Çardak araba vapuruna dün saat onda merasimle sancak çekilmiştir. Merasimde devair reisleri, Halk Partisi reisi ve azaları ile daha birçok zevat hazır bulunmuştur.

Sancagımız çekildikten sonra Deniz Harp okulu komutan vekili B. Nevres Tümer kısa veciz bir hitabede bulunmuştur.

Şanlı bayrağımız vapura çekilirken bir kıta deniz eri selâm resmini ifa etmiştir.

Gazetecilerimiz Bulgar başvekili tarafından kabul edildi

Sofya 14 (a.a.) — Türk gazetecileri Bulgar hükümeti nin misafiri olarak Pirotta bir heyet tarafından karşılanmış tr. Sofya istasyonu Türk ve Bulgar bayrakları ile donanmış heyet tarafından karşılanmış

ve La Bulgari oteline misafir edilmiştir.

Türk gazetecileri bugün saraya giderek hususi defteri imza etmişler ve harp ölüleri mezarına çelenk koymuşlar bilahare Bulgar Başvekili Filof tarafından kabul edilmişlerdir.

O G E C E

Şeref Gence

Hocamız söyler, biz de dinlerdik. Bu bir masal, bir nazariye, bir hakikat değildi.

Sevmedikimiz için ezberler, yük olduğu için bunaldık ve kafamıza «demir bir tas» geçirdi. Yalancı, müfteri, kanlı ve bizim olmayan «çatık kaşlı» bir tarihti bu..

Süleyman Şahtan sonrası, faziletten ziyade zulmu, milletten evvel tacı, medeniyetten evvel karanlığı, merdlikten evvel ölüm ve yağmay; tarif eden bu «uydurma tarih» ihanetle dolu idi.

Çölün susuz adamı gibi; bağrımız yanık, bir «yudum su» diye okudularımıza bakar ve.. «şu kahraman baş, o yıldırım adam, bu koca Fatih ve o yüce Yavuz, kabına sığmayan kanun-u Sultan; bu kadar can yakıcı ve yıkıcı mi olurdu?»

Sonra bu katiller! gaddarlar nasıl «cennetmekân» olabilir. «Agâh Doğru» un [1] çocukları bu «kör düğümü» çözmek için «Türkçeye koşarlar. Ve ancak orada bir tılıslıh rüyaya dalarlardı.

Sayıklama başlar. «Doğru» sesi yükseldi. «Desteksiz, adam olmaz» kahramanı ancak ve ancak; kahraman bir ana doğurur.

Tarihi olmayan bir millet, kültür ve kudsiyeti olmayan bir irkin ve nihayet; kökü olmayan bir milletin milyarlara hükmetmesi bir tesadüf eseri değildir derdi.

Biz bunları hemen defterimize geçirir ve devam ederek «ergenekon. Altın dağlar..kağrı, kadınlı erkekli bir yolculuk ve.. mukaddes «tanrı dağ» eteklerinde dua.. Bozkurt'u düşünürdük.

tiymiştir. Kafiye dağılmış ve himaye gemileri batıya çekilmiştir. Muharebe devam ediyor.

Yeni ve büyük muvaffakiyetler bekliyoruz.

Anasını bulan bir yoksul gibi; babasını kucaklayan cehennem çocuğu; çatlak dudaklarından kanı sızdıran..

Bu «kaynağ» eğilir, doya doya içerdi. O; yarık sırtlı, yanık bağırlı, başı hummalı genç Türkün, damarları yanıyor, yüksek ateşle kavruluyordu. Dili, ananesi, kültürü her şey; amma her şey; alınan bu milletin çocuğu; artık «tek» şeyini veremezdi..

Onu anasından, babasından, ceddından ve şu.. asırlara sığmayan biricik tarihinden hiç kimse ayıramazdı. Yüksek ateşle yanan bu millete, «yüksek tansiyonlu» ve.. son «nöbetli» dediler. Kökü kudretli bir ağacın ömrü; sevelere ölçülür. Kuvvetli ve temiz bir kökün dalları kesilsede ömürlü ve verimlidir.

Tarihi olmayan bir millete «özsüzler» sürüsü derler ve.. o millet; nihayet ve nihayet çöller de bile bir «mukaddes tepe» bulamaz..

Hey.. Susmasını bir ölüm; mirındanmasını bir «nöbet» zannedenler..

Hey.. Şu sosyeteye bu millete «gular, yutturmaya çalışan insafsızlar.. Sıkıştıkları zaman; ellerine birer «mukaddes kitap» alıp Adalet, ve insanlık diye haykıranlar.. Hepinizin, topununuz kulaklarını patlatan o gece geliyor.

20-21 Ağustos 38 gecesi verilen büyük karar, «Akşehirden» şuhuda, ve oradan da «Kocatepenin» altındaki çadırı ordugâh o çadırın içinde, Türkün nabzını kalbini, kafasını dinleyen ebedi kahramanı; Ulu «Kurmay» yile konuştuğu o gecenin, erken saatinde; sarhoşluktan ayılan dünyaya; bir büyük «zelzele»nin sarıntılarıyla sallanıyordu.

(Sonu ikinoide)

Koymakoğlu Hayri Gültekin

UFACIK

MİKROPLAR**Koca bir adamı nasıl öldürüyor?****Doktor Şerif Kürkcüoğlu**

İst. Üniversitesinde asistan

Herkes, birçok hastalıkları mikropların yaptığını bilir. Fakat nedense hemen her keste böyle gözle görülemeyecek kadar küçük olan mikropun kocaman bir insanı öldürememesi lazım geldiğine inanmak temayülü vardır. Bu tabiatın başka taraflarına bakarak küçük balığın büyüğü yiyemediğini, cılız bir adamın iriyarı bir pehlivanı altedemediğini görmekle böyle küçük mikropların da büyük olan bir adamı öldürememesi icab edeceği neticesini çıkarmaktan ibaret yanlış ve acele verilmiş bir hükümdür. Tabiat, kendisini ancak yavaş ve tememülle tetkik edene bildirir. İşte kolayca inanmak istemediğimiz bu hakikate bilim götürülebilmektedir.

Mikroplar da bütün büyük canlılar gibi nefes alıp yemek yemekte ve bu hayatı fiillerini yaparken basıl olan zararlı maddeleri harice atmaktadır. Yalnız, mikroplar bütün bu alıverişlerini sadece dış satırlarıyla yaparlar. Yani mikropların dış satırı onun akciğeri, cildi aynı zamanda hazım cihazı ve böbrekleridir. Mikroplar gibi vücudumuzun hücreleri de hayatı alışverişlerini dış satırlarıyla yaparlar.

Toprak Kanunu Projesinin tetkiki**Proje yeniden gözden geçiriliyor**

Ankara — Uzun müddetten beri hazırlanan toprak kanun projesinin yeniden gözden geçirilmekte olduğu anlaşılıyor. Bu proje ile takibeden gaye şudur:

A: Toprağı olmayıp veya yetmeyip te, isteyenlerden bu kanunda yazılı şartları haiz olanları toprak sahibi yap-mak.

B: Kendilerine toprak verilenlerle istihsal vasıtaları noksan çiftçilerden muhtaç olanlarla, toprakları üzerinde tam ve verimli bir işletme kurabilecek şekilde yapı sermayesi canlı ve cansız demirbaş temin etmek.

C: Kuvvet dağılması gibi verim azaltıcı sebepleri önlemek.

D: Hükümetin öğretici, yol gösterici, düzenleyici ve yardımcı tedbirlerle ziraat işletmelerini daha verimli kıl-mak.

Toprak sunlara verilir: Hiç toprağı olmayan veya yeter toprağı bulunmayıp ta başkalarının arazisinde ortaklıkla çiftçilik yapanlar, top-

rağı olmayıp ta ziraat işçiliği ile geçinenler, toprağı yetmi-yenler, askerliğini yapmış ve yeni bir aile kurmuş çiftçi çocukları, ziraat mekteplerinden mezun olup ta toprağı ol-mayanlar veya yetmeyenler, göçebelerde çiftçi olanlar, (bun-lar Türk vatandaşı ve medeni ehliyeti haiz ve askerliğini yapmış olmaları şarttır.)

Dağıtılacak topraklar devletin elinde olup amme hizmetinde kullanılmayan köy hükmi şahsiyeti namına tapulu olmayan ve köyün müşterek ihtiyaçlarından artan topraklardır. Verilecek miktarı 10-30 hektardır. Hayvancılığı fazla olanlara 50 hektara kadar verilir.

Zayi ekmek karneleri

Mersinden aldığım 19308, 19309, 19310, 19311, 19312, 19313 19314 numaralı ekmek karnelerini zayı ettim. Yenilerini aleoğundan eski karnelerin hükmü yoktur.

Mahmudiye mahallesinde 159 sokak 20 No. evde (1508) Sait Özyürek

O Gece

— Birinciden artan —
Bu «deprenti» nerede, bu büyük volkan nerede idi? Telsizler işliyor, her taraf ses veriyor. Fakat; işte «boz kordonu» bulan «turan» Anadolu susuyordu.

26 Ağustos 38 sabahının 5,30 unda artık; toprak konuşuyor, şarapnel sesleniyor ve demir, çelik teller; bir avuç kül olup etrafa saçılıyordu.

30 Ağustos 38 gecesi, Eslehanlar, Dumlupınar tepelerinden bir «baş» yükseliyor. Ebediyetler suyundan içen o, «Cengiz gözü» zafer tanrısı; ta.. öncülerin önünden kartallaşıyordu.

Hey.. buna «Baş kumandanlık meydanı» derler..

Göklerin yarlığı, tepelerin çöküşü, dağların küçülüşü, volkanların patlayışı bugün de oldu. Rüya değildi bu.. Mukaddes ateşlerle yanan Türkün gücü, işte; ölümü gırtlakıyor, korkuyu boğuyor, demiri eridiyordu.

Elbet te; Türk «köle» olmazdı. O; sürünmekten şerefsiz yaşamaktansa bir avuç toprak olmasını isterdi. Bonapartın dediği gibi «Türk öldürülür, fakat mağlup edilemezdi.»

O gece; bu millet ölmez ve öldürülemez olduğunu en kalın kafalara; dipçliğini vura vura anlattı.

Türk kızı; yaralı kardeşinin göğsünü dinlediği ve kucakladığı bu mukaddes gece de «gebe.. oldu. Sevginin, saygının ve şöhretsiz duyguların heyecanile titreyen çiftler, işte bu gecede «Türk sosyetesini» doğurdu.

Hangi milletin kadını; erkeğine bu kadar destek olmuş ve koca tarihe «yaz, yaz.. diye haykırmıştır.

Hangi milletin gecesi, bizim «ana gecesi»miz kadar çok doğurmuştur.

Bu «zafer..» gecesini ancak ve ancak; ecdadının temiz kanını ve imanını taşıyan bir ırk yaratabilir?.. Şu ölümü yakın mukaddes yangın, milli duygularla dolan bağırardan çıkabilir

Karanlıkları yırtan bu şimşek milli iman yenilmez gücü, ateşten okudur.

Genç dostum; zaferi kelime den anlamaya çalışanlardan ol madığın için mânasını daha iyi bilirsin..

Barut koklayanlar ve «kesik kol» ild düşman kafasını parçalayanlar, zaferin tadını ve hava sını daha iyi anırlar. Kılınc çeken suvari, homurdanan topçu, kızan kartal, saldıran arslanın kükreyişini kim yazacak?..

Türk kızının şahlanışını, o yığtın ölüşünü, gökleri yırtan, dağları inleyen Allah Allah seslerini kim tarif edebilir?

Hayır.. Hayır; istiyoruz terliyoruz. ve.. yaratacağız

Bize o geceyi dilinde, sazın da, çizgi ve mısralarında yaşatacak büyük sanatçarı bekliyoruz.

Belki bu altın kalemler adam yine o gece de.. meşalesini kaldıracaktır.

Buna inan şerefli genç; sana «Sarı kaya», [2] saygısı gönderirken bize «milli», bayramlar veren o geceyi şimdiden selâmlayalım.

Kaymokoğlu
Hayri Gültekin

[1] «Agâh Doğru» Mersin gençlerine ilk Türkcülüğü veren öğretmendir.

[2] Milli mücadelede «suhendinin», sağ yukarıdaki tepelerdir.

Köy Rehberi

Yazan: Eski Nohiye Müdürlerinden Müslim Aydiner

Köylünün İhtiyar meclisiyle devlete ve köye karşı umumî vazifesini gösterir.

Her köy muhtar ve azalarına, köy işleriyle alakalı olanlara çok faydalı bir eserdir.

Satış yeri: Mersin - Yeni Mersin Matbaası

Radyo

Türkiye Radyosu

ANKARA Radyosu

Cumartesi — 15.8.1942

- 7.30 Program ve memleket saat ayarı
- 7.32 Haftanın Beden terbiyesi programı.
- 7.40 Ajans Haberleri
- 7.55 Müzik: Senfoaik program (Pl.)
- 13.30 Program ve Memleket saat ayarı
- 13.33 Müzik: Türkçe plâklar
- 13.45 Ajans Haberleri
- 14.00 Müzik: Hafif orkestra parçaları (Pl.)
- 14.30 İstanbul At yarışlarının tahminleri
- 18.00 Program ve Memleket Saat Ayarı
- 18.03 Müzik: Radyo Dans orkestrasının her telden programı (Nihad Esengin idaresinde)
- 18.45 Radyo Çocuk kulübü.
- 19.30 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri,
- 19.45 Serbest 10 dakika
- 19.55 Müzik: Beraber şarkılar
- 20.15 Radyo gazetesi
- 20.45 Müzik: Şarkı ve türküler
- 21.00 Konuşma (Ana eserler)
- 21.15 Müzik: Dinleyici istekleri
- 21.45 Konuşma: Şiir ve Nesir saati.
- 22.00 Müzik: Radyo salon orkestrası. (Violonist Necip Aşkın)
- 22.30 Memleket saat ayarı ajans haberleri borsalar
- 22.45 Yarınki Program ve kapanış.

Zayi şahadetname

Mersin İsmet Paşa ilk okulundan aldığım mektep şahadet namemi zayı ettim. Yenisini alacağım dan eskisinin hükmü yoktur.

Mersin: Camiîşerif mahallesi Kurtuluş caddesi 13 No. lu evde Abdullah oğlu (1060) Kayhan Güneri

Zayi makbuz

Mersin gümrüğünden almış olduğumuz 2755 liralık 32/903 sayı ve 4-8 939 günlü ayniyat makbuzunu zayı ettik. Zuhurunda bir hükmü olmadığını ilân ederiz.

Mehmed Canlı ve ortakları (1059)

Fizik, Kimya, Metametik İngilizce dersler veriliyor

Yüksek Mühendis mektebi talebesi Fizik, Kimya, Metametik, İngilizce dersleri verir, ikmalleri hazırlar.

Müracaat yeri: Ortaokul cad. No. 3 İbrahim Tenger veya Yeni Mersin matbaası idare memurluğu. 1-3

ilan**Mersin Belediye Riyasetinden:**

Belediye müstahdemleri için 19 takım yazlık elbise pazarlık suretile diktirilecektir. Keteni belediyeden verilmek ve diğer masraflar dikiciye ait olmak şartile bir takım elbisenin muhammen dikme ücreti 8 liradır.

Dikmek isteyenlerin pazarlık yapılmak üzere 18-8-942 salı günü saat 11 de Belediye encümenine müracaat etmeleri ilân olunur. (1061)

T. İş. Bankası**Küçük tasarruf hesapları**

1942

İkramiyeler plânı**KEŞİDELER**

2 Şubat, 4 Mayıs, 3 Ağustos, 2 ikinciteşrin TARİHLERİNDE YAPILIR

1942 ikramiyeleri

Adet	2000 Liralık	=	2000.— Lira
1 adet	2000	=	2000.— Lira
3 >	1000	=	3000.— >
2 >	750	=	1500.— >
3 >	500	=	1500.— >
10 >	250	=	2500.— >
40 >	100	=	4000.— >
50 >	50	=	2500.— >
200 >	25	=	5000.— >
200 >	10	=	2000.— >

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş ve faiz almış olmaz, aynı zamanda talinizi de denemiş olursunuz. (1)

PHILIPS
Tip: 759 A

Temamile camdan mamul yeni sistem lambalarla mucehhez bu radyo ile neşriyatı dinlemek fevkalâde bir zevktir. Bir radyo ahizesi için şimdide kadar tahayül edilmiş fenni evsaf Philips'in 759 A modelinde cem edilmiş bulunuyor Çok mühim yeniliklerine rağmen bu ahizenin fiyatı fevkalâde ucuzdur

İçel Acentası; **Selvelli** Ticarethanesi

Yurddaş!**Hava kurumuna üye ol**

Yeni Mersin Matbaasında Basılmıştır